

INFORMACJA

z wykonanego zadania na rzecz postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej

Tytuł zadania: „Analiza bioróżnorodności hodowlanych lisów pospolitych pastelowych, lisów pospolitych białoszyjnych i tchórzy na podstawie cech fenotypowych i użytkowych, na przykładzie populacji nie większych niż: 110 sztuk lisów pospolitych pastelowych, 110 sztuk lisów pospolitych białoszyjnych i 200 sztuk tchórzy”.

Lp. 1 w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. poz. 1170)

Okres realizacji: 2015 r.

Zwierzęta futerkowe będące przedmiotem badań w tym zadaniu to cenne dla krajowej hodowli odmiany barwne, stanowiące rezerwar unikalnych i efektownych cech fenotypowych.

Populacje lisów pospolitych: pastelowych i białoszyjnych są przykładem nowej, rodzimej odmiany barwnej w krajowej hodowli lisów. Odmiany te pojawiły się jako mutacje lisa srebrzystego w latach 70-tych ubiegłego wieku.

Lis pastelowy – charakteryzuje się ciemnobrązową okrywą włosową. Włosy pokrywowe na grzbiecie są ciemnobrązowe, a na brzuchu brązowe. Podszycie jest brązowoszare z niebieskim odcieniem. Posrebrzenie na tułowi rozkłada się od połowy długości zwierzęcia aż do nasady ogona. Pysk, łapy, brzuch i ogon (zakończony białym kwiatem) są brązowe. Pierwsze pastele odznaczały się jasnobrązowym umaszczeniem z nieznacznym odcieniem rudości. Obecnie preferowany jest typ ciemnobrązowy.

Lis białoszyjny – charakteryzuje się efektownym ciemno metalicznym, srebrzystym umaszczeniem z szerokim na 6-10 cm białym symetrycznym kołnierzem wokół szyi,

przechodzącym pasmem bieli na podgardle i brzuch. Pysk jest czarny lub ciemno srebrzysty z białą obwódka nosa przechodzącą w strzałkę wzdłuż pyska i czoła. Łapy są białe z czarnymi cętkami lub plamami.

Okrywa włosowa, obu odmian, jest bardzo gęsta na grzbiecie, odznacza się także jedwabistym, delikatnym i sprężystym włosem.

Prowadzone w 2015 roku badania miały na celu zgromadzenie danych o ich cechach użytkowych i reprodukcyjnych oraz analizę bioróżnorodności z uwzględnieniem czynników środowiskowych. Populacje w których prowadzono badania różniły się między sobą wielkością stada podstawowego (od 11 do 87 samic), strukturą wiekową samic (od 1 do 9 lat), systemem żywienia związanym z dostępnością produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i roślinnego na rynku a także wskaźnikami użytkowości rozplodowej.

Między poszczególnymi stadami wystąpiły różnice w przypadku długości okresu kryć i wykotów wynoszącym 2 tygodnie, liczbie samic wykończonych oraz niszczących mioty. Procent odchovu młodych lisiąt wahał się od 84,6 do 98,0%. Najwięcej szczeniąt urodzonych i odchowanych uzyskano od samic 3-letnich.

Przeprowadzone testy behawioralne wykazały, że 91% badanej populacji lisów stanowiły zwierzęta ufne (łagodne i ciekawe) o spokojnym temperamencie. Odsetek zwierząt agresywnych i bojaźliwych wynosił odpowiednio ok. 3 i 6%.

Tchórz hodowlany jest mieszańcem, który powstał w wyniku kojarzenia tchórza europejskiego z jego białą odmianą – fretką. Zwierzęta te odznaczają się ciemnym, kontrastowym ubarwieniem w trzech typach barwnych: popielatym, pomarańczowym i cytrynowym. Dwubarwność okrywy włosowej tworzy wyjątkową kompozycję, nie możliwą do uzyskania w sposób sztuczny.

W badanym stadzie uzyskano średnią wielkość miotu na poziomie 11 szt., największe mioty liczyły po 17-18 osobników. Wraz z wiekiem samicy malała jednak średnia liczba

szczeniąt urodzonych i odchowanych w miocie. Średnia liczba młodych odchowanych od samicy wynosiła dla zwierząt rocznych – 11,4 szt., 2-letnich – 10,1 szt. i 3-letnich – 8,1 szt. W badanej populacji zwierząt nie zaobserwowano sztuk agresywnych, 92% samic uznano za ufne a 8% za bojaźliwe.

Przeprowadzona analiza uzyskanych wyników wskazuje na konieczność kontynuacji tych badań w kolejnych pokoleniach. Możliwa jest dalsza poprawa zarówno cech fenotypowych jak i reprodukcyjnych. Niezbędne jest dalsze kontynuowanie badań w celu poprawy wskaźników użytkowości rozplodowej, a także zwiększenia stopnia zgodności wyglądu ogólnego zwierząt pozostawionych do dalszej hodowli z wzorcem. Projektowane są zatem prace hodowlane, których celem będzie zachowanie niepowtarzalnych cech okrywy włosowej. Dalszy monitoring prac umożliwiłby ocenę poziomu cech pokroju omawianych odmian i pozwoliłby sprawdzić efektywność stosowanych programów hodowlanych w tych populacjach.